

hogy kell ezt megtervezni, és én csak a végrehajtó keze vagyok. Az a tapasztalatom, hogy ezek nem működnek hosszú távon, ezekből nem lesz jó üzleti partnerség. Már nem megyek bele mindenbe, annak ellenére, hogy néha igencsak jól jönne anyagilag. Nem csinállok olyan tárgyat, amelyet úgy nevezek, hogy „követő design”, holott tudom, hogy nagyon menne, vagy nagyon el lehetne adni. Nagyon fontos, hogy önazonos legyen, amit csinállok, persze az is érdekel, hogy mire van szükség, vajon megveszik-e. Elég nehéz megtalálni a metszéspontot, de az biztos, hogy ez a pálya túl nehéz ahhoz, hogy ilyen szintű kompromisszumba belemenjek. Ha lehet ilyet mondani, akkor számomra büszkeség, hogy azt csinállok, amit szeretek, és megpróbálok ebből megélni. Nem könnyű, de nekem így éri meg. Nekem fontos, hogy ne érezzem az életemből kiesett szakasznak a munkaidőt.

Hol vannak az elkészült tárgyai?

Elsősorban magánszemélyek vásárolják őket. Két kiállításom volt Sanghajban, ott nagyon érdeklődnek. Ők ebből a szempontból sokkal lazábbak és nyitottabbak, kísérletezőbbek. Ezt a bútortatot egyébként két éve kezdtem, sok évbe telik, míg be lehet futtatni egy ilyen dolgot, és én még az elején vagyok. Most azon dolgozom, hogy bekerüljön néhány galériába, voltam különböző vásárokon, majd meglátjuk.

Külföldön könnyebb?

Külföldön jobban értik és könnyebben tudják adaptálni, csak nagyon sokba kerül elvinni, kiállítani, kifizetni egy standot. Nyugat-Európában ez már egy külön ágazat, van erre egy kialakult piac, erre épülnek fel galériák. Nincs ennyire különválasztva a művészet és a funkció. A keletiek nagyon-nagyon érdeklődnek, és nagyon tudnak azonosulni, annak ellenére, hogy nem is szakmabeliek. A tradíciójukból kifolyólag jobban értik, hogy egy nagyméretű kerámiatárgyat nehéz megcsinálni, hogy ennek van értéke, míg egy európai mondjuk megkérdezi, hogy ez műanyagból van-e.

Ez nekem is furcsa, hiszen a kerámia törik, nem?

Nem törik jobban, mint akár egy IKEA-s szék. A hétköznapi anyagtapasztalatunk a törekeny edényekhez társul, de ez nem feltétlen vonatkozik a más típusú kerámiákra. Keleten vannak tradicionális kerámia bútortatok, nálunk viszont nincs meg ennek a háttere, nincs mögötte ez a történetiség.

Mi a munkamódszere, hogy osztja be az időt?

A technológia oszt be engem, a naptár teljesen független az én ritmusomtól, életemtől. Általában évben gondolkodom: tehát egy évben hány új dolgot hozok létre, igyekszem legalább két új terméket kifejleszteni. Az éves időbeosztás mellett van a havi, amit meghatároz az ételési struktúra, illetve a szövegek, a gondolatok, amelyeket írok; találkozókra járok, próbálok tanulni, tanulmányozni vagy bizonyos témákban kutatást végezni. Amikor épp megy a kemence, vagy hűl két napig, akkor ezeket csinálom. Elég gyakran nem tudom, hogy milyen nap is van, szerda vagy péntek. Van egy angol kifejezés: kiln opening cry – kemence nyitási sírás. Kinyitod a kemencét, és elbőgöd magad, mert nem az történt, amire számítottál. Nincs 100%. Nem olyan, mint a festészet, hogy húzok egy vonalat, ez egy piros szín, és az tuti, hogy olyan lesz, mert azt odahúztam és az olyan. A kerámiánál mindig van valami, amit meg kell tanulni, vagy valami másképp működik, adott formánál a szerkezet torzul a tűzben, de ezt is szeretem benne. Ez nem olyan, hogy jó, majd egy hétben összesűrítem, mert a tárgynak idő kell. Egy bútor egy hónapig készül. Azt nem tudom lerövidíteni, mert akkor tönkremegy, megreped. Ezt nagyon élvezem, mert egy picit engem is strukturál. Illetve az is egy életstratégiám, hogy minden évben valami újat tanuljak. Most például kitaláltam, hogy nekiállok kínaiul tanulni. Nem tudom, milyen lesz, biztosan nagyon nehéz, de a vizuális képzettség miatt nekem könnyebben megy a jeleket értelmezni, kitalálni, vagy emlékezni arra, hogy kell leírni. Az írás része jobban is érdekel, mint a beszéd, habár praktikusán azt kellene inkább tanulni, de az a célom, hogy legalább egy újságot megértsek. Ahhoz, hogy tudjak olvasni, legalább 2000 jelet kell megtanulni.

DOHI GABRIELLA

ÁTJÁRÓ MÁSVÁROSBA

Beszélgetés Mészely Ilka illusztrátorral

Mészely Ilka gyerekkorát Sepsiszentgyörgyön töltötte, textil szakon végezte az egyetemet, eredetileg csak kedvtelésből rajzolt. Ma már keresett illusztrátor, aki az Átjáró Mászárosba című animációs filmen is dolgozik, szabadidejében a várost pásztázza – inspirációt gyűjtve grafikáihoz.

Gyerekkorában is mindene volt a rajzolás? Az a típus volt, aki mindent összemázol, rajzol?

Eléggé, ez a típus. Alkotni kellett állandóan, különben valami nem stimmelt. Sok füzetet telefirkáltam, általában női karakterekkel, különböző extrém ruhákban és kiegészítőkben. Szerencsés környezetbe születtem, a szüleim mindig támogattak és hagytak alkotni. Van egy rajzolásához kapcsolódó emlék, amit édesanyám mesélt. Két éves lehettem, amikor egy ismerős családnál vendégeskedtünk. A már iskolás gyerekek próbáltak kedveskedni nekem mindenféle játékkal, de sikertelenül, mert én csak azt hajtogattam, hogy „kecurát” kérek. Végül édesanyámhoz folyamodtak a titokzatos szó megfejtésére. „Ceruza, ceruzát kér” – fordította le anyukám a banyelvet, és látva a gyerekek döbbenet arcát, hozzáfűzte, hogy nyugodtan adhattok Ilkának ceruzát és papírt, mert nem fogja megenni, sem a szemét kiszúrni, csak rajzolni fog. Így történt, és azóta is emlegetik, hogy akkor láttak ekkora gyerektől először a firkától eltérő rajzokat, és minden látogatásnál előkészítették a rajzeszközöket.

Ha jól tudom, Erdélyben nőtt fel.

Igen, a gyerekkoromat Sepsiszentgyörgyön töltöttem, ahol nagyon pezsgő volt a kulturális élet. Sokat jártunk bábszínházba, színházba, kézműves foglalkozásokra, kórusban énekeltünk, furulyáztunk, néptáncoltunk. A művészet jelen volt az élet minden területén, és ezt nagyon élveztem. Boldog évek voltak ezek, és van a rajzaimban egyfajta játékoság, ami lehet, hogy ide vezethető vissza.

Nem volt kérdés, hogy hova megy tanulni a gimnázium után?

A középiskolát nem képzőművészeti szakon végeztem. Bár próbáltam minél több ilyen profilú táborba eljutni, és különböző mesterektől tanulni, a Képzőművészeti Egyetemre nem vettek fel. Mivel a ruhatervezés is foglalkoztatott akkoriban, úgy döntöttem, megpróbálom a Mome textil szakát.

Hogy befolyásolták a textil szakon tanultak? Hiszen ettől függetlenül rajzolt tovább.

Nagyon szerettem oda járni, inspirált az egész közeg, és áthatotta ezeket az éveket egy pozitív versenyszellem. Elsajátítottunk valamilyen szinten egy kutatói hozzáállást és egyfajta kreatív gondolkodást, legyen szó bármilyen témáról, és különböző technikai megoldásokat erre. Sokat tanultam a csoporttársaimtól és a tanáraitól, többek között Szűcs Edittől és Harmati Hedvigtől. Eleinte minden érdekelt, a jelmeztervezés, a textil ékszer, a csomózott bútor, de a rajz és a festés is. Nem tudtam, melyik irányt kellene választani. Nyitottam egy blogot az első év végén, ahová először a textiles munkáim kerültek fel, majd egyre több saját rajz, amelyek kedvtelésből, szórakozásból születtek. Erre felfigyelt egy pozsonyi kiadó, és lehetőséget kaptam, hogy illusztráljam apukám egyik verseskötetét.

Emellett anyukája meséit is illusztrálta.

Igen, jelentek meg közös munkáink különböző gyermekmagazinokban, aztán írt egy mesét az Aranyvackor pályázatra is, amit én illusztráltam. Ez után keresett meg a Pagony Kiadó, és készült el az Ördögbőr grófja, ami az egyik kedvenc könyves munkám a szöveg humora és a rajzok egyszerűsége miatt.

Nehéz volt a szülőkkel dolgozni, vagy épp ellenkezőleg, hiszen jól ismerték egymást?

Nem volt nehéz, a kiadótól és a szüleimtől is kaptam egy nagy adag bizalmat és szabadságot, így tulajdonképpen azt csináltam, amit akartam. Utólag azt gondolom, hogy jó lett volna akkor mellém egy művészeti vezető, aki kicsit terelget.

Csupa pozitív hozadéka van a textil szakon tanultaknak a grafikai tekintetében is.

Remélem, hogy így van. A ruhák és a minták mindig izgattak. De igazából az ember érdekel, vagyis az emberek. A legkedvesebb rajzaimon nagyon sok figura van. Nagyon tetszik, hogy ilyen sokszínűek vagyunk, és jó ezekből a különböző karakterekből meríteni. Azt gondolom, minél előbb elkezdjük látni, hogy mennyire hasonlítunk, és értékeljük a különbségeket, annál harmonikusabban tudunk élni ezen a bolygón.

Rothko

Matisse

Mondrian

Dali

Frida

Picasso

Manet

Monet

Lautrec

A megfigyeléseiből merítkeznek?

Nem csak abból, minden inspirál valamilyen szinten. De ha a városban sétálgatok, az mindig feltölt. Megfigyelem az embereket, az épületeket, és ha nálam van a füzetem, akkor egyből le is skiccelem. Egy rajz esetében általában a folyamat, ahogy készül, a legélvezetesebb. Sokszor ilyenkor jönnek a legjobb ötletek. Ezen

kívül sok olyan kortárs illusztrátor van, aki nap mint nap inspirál, például Victoria Semykina, Jon Klassen, Isabelle Arsenault, Carson Ellis, Jihyeon Lee, Mar Hernández.

Festőkről készült sorozata Frida Kahlóval indult. Miért épp vele?

Frida Kahlót mindig csodáltam, lenyűgöztek a róla készült fotók és az önarcképei is, élni akarása és kitartása a művészetben. Különleges egyéniség lehetett, egy nagyon erős nő, akinek életében folyamatosan jelen volt a szenvedés. Őt már többször is lerajzoltam, mire megszületett ez a Frida Kahló, aki ebben a sorozatban látható. Ez egy pár éves sorozat, most már valószínűleg nem így rajzolnám, de akkor nagyon megtetszett ez a stilizált portré forma, a kevés szín, így jött Picasso, Monet és a többiek is. Ez a sorozat egyfajta tisztelgés a híres festők előtt, akik végigkísérték az életem.

Min dolgozik most?

Egy norvég költés fesztiválnak és egy olasz filmfesztiválnak készítek illusztrációkat. Mindkettő elég izgalmas ahhoz, hogy ne tűnjön munkának. Folytatjuk az *Átjáró Másvárosba* című animációs filmet a CUB stúdióban, amit Gelley Bálint rendez. Bognár Éva Katinkával tervezzük és rajzoljuk a látványt. Az első rész már tavaly elkészült, akkor csöppentem bele az animációs világba, és lenyűgözött, hogy viszonylag egyszerű esz-

közökkel milyen különleges világokat lehet létrehozni. Itt is a kép a lényeg, csak itt mozog, életre kel.

Milyen technikával dolgozik a legtöbbször, illetve a legszívesebben?

Ha saját rajz, akkor mostanában nagyon szeretem a filctoll és a ceruza kombinációt. Tetszik ez a véletlenszerűség, kiszámíthatatlanság, amit ezek az itt-ott megfolyós markerek nyújtanak. Általában nem vázlatolok, néha megtartok apróbb hibákat is, ettől személyesebbnek érzem az egész rajzot. Aki kíváncsi a grafikáimra, szeptemberben várom az Óbudai Platán Könyvtárban nyíló kiállításomon.

Szeretne saját mesekönyvet?

Igen, nagyon szeretnék egy saját képeskönyvet majd egyszer, szöveg nélkül vagy kevés szöveggel. De egyelőre egy világmegváltó ötletre várok.

SIMONFALVI ANITA